

עין משפט
נר מצוה

ס:

כאן **שכלתה** מדרתו בסוף העיר. תימה ולרצון דאמרי צפרק מי שהוליאווה (לעיל דף מה). ציטן בדרך שיש לו ח' על ח' ומסתמא דה"ה לנותן עירובו כיון דקיס לן דנותן עירובו יש לו ד' אמות כמו שצט נשכר ד' אמות שאס

אמות חוץ לעיצורה של עיר הרי הולך למזרח ח' אמות ואלפים ולמערב אלפים פחות ד' אמות מה שהעיר נחשב לו וי"ל דלר"א דאמר והוא באמצעו או לרבי יהודה דאמר צורר לו ד' אמות בכל רוח שירצה מה שנשכר הוא מפסיד שנשכר ד' אמות במקום העירוב ובמקום ד' אמות העיר דמוינן לו העיר כד' אמות וא"ת לרמי בר חמא דמספקא ליה בסוף מי שהוליאווה (לעיל דף נג). צנותן עירובו אס יש לו ד' אמות פשוט מהכא דאי אין לו ד' אמות א"כ מפסיד יותר ממנה שנשכר שאס נותן עירוב ארבע אמות חוץ לעיצורה של עיר לזד מזרח נשכר ד' אמות לזד מזרח ומפסיד ח' אמות לזד מערב דמוינן לו ד"א שחוץ לעיצורה של עיר והעיר ד' אמות ואומר ר"י דלרמי בר חמא^(א) אס נותן עירובו אין לו ד"א גס העיר אס מובלעת חוץ מחוס העירוב נחשבת לו כמשהו ואין מפסיד כלום צמחך העיר דהאמר בס"פ דהנותן עירובו צתוך העיר או צתוך מערה שיש צה דיוורין יש לו אלפים חוזה לה ואמאי יש לו אלפים שלימות כיון דנחשבה כד' אמות וגאמר שהנותן עירובו אין לו ד' אמות אלא ודאי ס"ל שאס אין לו ד' אמות העיר נחשבת לו כמשהו וא"ת ולר"א דאמר והוא באמצעו צשנתן עירובו צאמה אחרונה של עירוב העיר לזד מזרח יהיה לו לזד מזרח צ' אמות ואלפים ולזד מערב אלפים פחות צ' אמות דהעיר נחשבת לו כד' אמות ולעירוב

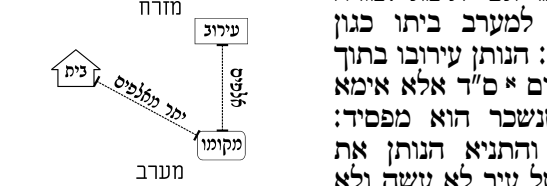
נותן צ' אמות וצ' אמות שניות של עיר יעלו לחשבון אלפים ואמאי תנן המניח עירובו צעיצורה של עיר לא עשה ולא כלום וי"ל כשעומד חוץ המחיאות או במקום שנחשב כד"א אין חילוק בין עומד באמצע לעומד בסוף דאפי' עומד בסופו כאילו עומד באמצעו ואין נותנין חוזה לה כלום דהא צמי שהוליאווה חוץ לתחום ונתנוהו צדיר או צסרה מהלך את כולה ולא חוזה לה ואפי' הוא עומד בסופה: **אין** **אזי** **אזא** **דברי** **נביאות**. אומר ר"י דכ"מ שאומר אין אלו אלא דברי נביאות היו לשבח כלומר אין חכמה כוז שמצין לחלק כל כך צסרה מועטת וצרות הקדש אמר דהכי משמע צפ"ק צצא צתחתו כדרי צ' אמות וצסרה אפי' מוכר לך סומכוס אומר לא פחות לו מנ' קצין א"ר יוסי אין אלו אלא דברי נביאות ומיימי

עלה מיוס שחרצ צית המקדש נטלה נצוזה מן הנביאים ונתנה לחכמים משמע דלשצח קאמר וצפ"י^(א) אלו מומינן (בכורות דף מה). דאשכחן דלא היו לשבח לא קאמר צהאי ליצנא אלא עשו דצריהם כדצרי נביאות פי' לאומרם צלא טעם דפרין אי אצר הוא צצהל נמי ליעמא והכא נמי היו לשבח כהואל דצ"צ וקאמר צבא תרווייהו מנניה ומאי קמ"ל ריב"ל ומסיק דסוף העיר אינצטריכא ליה לריב"ל לאשמעינן דלא תנן אצל אין לפרש דרצ אידי קורא חותן דצרי נביאות לומר שאין נראה לחלק צצדר ורצא קאמר תרווייהו תנניה ושפיר חילק ריב"ל אע"ג צצפרק צצמה המקשה (חולין דף עא:). גצי הא דאמר רצח כשם שטומאה צצועה כו' קאמר תרווייהו תנניה והתם היו פירושו מאי קמ"ל רצח מדקא משני כי קאמר רצח כגון שצלצ צ' טצעות מ"מ אשכחן נמי צצפרק אין מעמידין^(א) תרווייהו תנניה דלא להקשות מאי קמ"ל קצתי אלא להציא סייעמא לצצרייו גצי הא דקאמר^(א) (רצח) המקדש^(א) (צצצור) הנסקל כו' מ"מ הכא משמע דרצא צא להקשות מאי קמ"ל ריב"ל מדמסיק סוף העיר אינצטריכא ליה ומייהו רצינו שמואל לא גרס אינצטריך אלא סוף העיר לא תנן ודוחק הוא שמוחק הספריס ועוד לא מצינו למימר דר' אידי לא צצבר^(א) כו' יהושע דהא לא מתרנא מננני' וצרייתא אלא כו' יהושע כדאמר לעיל ומהר"י אומר דמננני' וצרייתא איירי צלן צה ולהכי כי כלתה מדתו צסוף העיר כל העיר נחשבת לו כד' אמות למנין אלפים דהא אפילו כלתה מדתו צצחי העיר נעשית לו כד' אמות כד' אמות וכן צצפרק צכל מערצין (לעיל דף נח:). דקאמר מי צצצרת דמננ' ליה צסוף אלפים לכאן ופירש רש"י דכל העיר נעשית לו כד' אמות כיון דלן ור' אידי לא מתמה אלא אר' יהושע דאמר אפילו צצמודד כשכלתה מדתו צסוף העיר כל העיר נעשית לו כד' אמות ולהכי מתמה כיון (ס) כשכלתה מדתו צצחי העיר אין לו אלא חצי העיר ולא נעשית לו כד' אמות אפילו להלך את כולה כי כלתה צסוף העיר נמי אין נעשית כל העיר כד' אמות להשלים לו את השאר והשתא אתי שפיר מאי דפרין לעיל מה שנשכר ותו לא והתניא כו' ולא פריך מנננני' והתנן ולמודד שאמרו כו' דלגצי מודד הוה ידע דיש לחלק צין כלתה מדתו צצחי העיר לכלתה צסוף העיר ולהכי פריך מנותן דהוה לן צה ומשני דצלן צה נמי יש לחלק דצכלתה מדתו צצחי העיר נהי דנעשית לו כד' אמות שיכול להלך כל העיר לענין שיכול לצאת לזד אחר של עיר לא נעשית לו כד' אמות ולספריס דגרסי נמי סוף העיר אינצטריכא ליה דלא תנן אתי שפיר אף על גצ דסוף העיר נמי תנן דאס לא כן תיקשה מנננני' אצרייתא כדאקשי לעיל מ"מ צצמודד אינצטריכא ליה דהא לא שמעני' מנננני' כדפירשמי:

ביצד מעברין פרק חמישי עירובין

מה שנשכר. לרוח זה נפסד לרוח שכנגדה שהרי מנה מן העירוב אלפים לכל רוח ואס נתנו צסוף אלף למזרח נמצא שכלות אלפים של מזרח צסוף ג' אלפים לעיר ונשתכר אלף ואלפים של מערב כלות צסוף אלף של מערב העיר והפסיד האלף וקמ"ל דאין העיר עולה לו מן חשבון האלפים של מערב אלא

כולה כד"א: **גב'** **למזרח** **ציטו**. ואמר לצנו לערב לו צמערב ציתו נמצא צציתו עומד^(א) צינו לצין עירובו והיכי תני ממנו ולעירובו אלפים ולציתו יותר מכאן הא ודאי עירובו מרחיק טפי: **דמטי** **לציסיה**. שהיה יכול לילך לציתו צלא עירוב אצל לעירוציה לא הוה מטי: **צאלכסונא**. צינו לצין עירובו משוך עירובו למערב יותר מציתו ואעפ"כ פעמים שהאלכסון רצ והרי ציתו רחוק ממנו יותר מעירובו:

חוץ לתחום ס"ה. הא לא הוי עירוב: **משפער** **אוספ** **אמה**. לרוח העירוב והפסיד מדת כל העיר לרוח שכנגדה שכשימדוד אלפים מעירובו לזד העיר תעלה לו מדת העיר מן החשבון: **שכלתה** **מדתו** **צחצי** **העיר**. אס היתה עיר גדולה או שהרחיק עירובו מן העיר עד שאין כל העיר נצלעת צצמדת אלפים של עירוב תעלה לו העיר מן החשבון ומפסידה ואס היתה כל העיר נצלעת צאלפים של עירובו הויא לה כולה כארבע אמות: **היס** **מודד** **וצא**. שצת חוץ לעיר ולא היה יודע שיש עיר סמוך לו ותנן צצפרק מי שהוליאווה (לעיל דף מה). הואיל ולא היתה כוונתו לכך לא יכנס לעיר אלא עד אלפים ממקום צציתתו והתחיל למנות אלפים פסיעות צינוניות וכלתה מדתו כו'. והוא הדין נמי לנותן עירובו חוץ לעיר וקנה צצציתה: **א"ר** **אידי** **אין** **אלו** **אלנד** **דצרי** **נציאות**. כמתנצא מפי הגבורה שאינו נותן טעם לדצרייו אמרן רבי יהושע צן לוי לדצרים הללו ואי לאו דגמיר להו מרציה לא הוה אמר כי האי מילתא צלא טעמא: **אמר** **רצא**. ומאי נציאותיה תרווייהו מנניה צצצתנני' דלנשי עיר גדולה שהיתה לןן עיר קטנה צתוך אלפים ויוצאין מעירין והולצין לילך דרך הקטנה מהלצין את כל העיר הקטנה הסמוכה לןן ועל כרחק ה"ק מהלצין את כולה כד' אמות ומשלימין מדתן חוזה לה דאי ס"ד מדת העיר: סליק להו מאי אתא לאשמועינן פשיטא דעד אלפים יכול להלך^(א):

לכך לא יכנס לעיר אלא עד אלפים ממקום צציתתו והתחיל למנות אלפים פסיעות צינוניות וכלתה מדתו כו'. והוא הדין נמי לנותן עירובו חוץ לעיר וקנה צצציתה: **א"ר** **אידי** **אין** **אלו** **אלנד** **דצרי** **נציאות**. כמתנצא מפי הגבורה שאינו נותן טעם לדצרייו אמרן רבי יהושע צן לוי לדצרים הללו ואי לאו דגמיר להו מרציה לא הוה אמר כי האי מילתא צלא טעמא: **אמר** **רצא**. ומאי נציאותיה תרווייהו מנניה צצצתנני' דלנשי עיר גדולה שהיתה לןן עיר קטנה צתוך אלפים ויוצאין מעירין והולצין לילך דרך הקטנה מהלצין את כל העיר הקטנה הסמוכה לןן ועל כרחק ה"ק מהלצין את כולה כד' אמות ומשלימין מדתן חוזה לה דאי ס"ד מדת העיר: סליק להו מאי אתא לאשמועינן פשיטא דעד אלפים יכול להלך^(א): ואין דאשכחן דלא היו לשבח לא קאמר צהאי ליצנא אלא עשו דצריהם כדצרי נביאות פי' לאומרם צלא טעם דפרין אי אצר הוא צצהל נמי ליעמא והכא נמי היו לשבח כהואל דצ"צ וקאמר צבא תרווייהו מנניה ומאי קמ"ל ריב"ל ומסיק דסוף העיר אינצטריכא ליה לריב"ל לאשמעינן דלא תנן אצל אין לפרש דרצ אידי קורא חותן דצרי נביאות לומר שאין נראה לחלק צצדר ורצא קאמר תרווייהו תנניה ושפיר חילק ריב"ל אע"ג צצפרק צצמה המקשה (חולין דף עא:). גצי הא דאמר רצח כשם שטומאה צצועה כו' קאמר תרווייהו תנניה והתם היו פירושו מאי קמ"ל רצח מדקא משני כי קאמר רצח כגון שצלצ צ' טצעות מ"מ אשכחן נמי צצפרק אין מעמידין^(א) תרווייהו תנניה דלא להקשות מאי קמ"ל קצתי אלא להציא סייעמא לצצרייו גצי הא דקאמר^(א) (רצח) המקדש^(א) (צצצור) הנסקל כו' מ"מ הכא משמע דרצא צא להקשות מאי קמ"ל ריב"ל מדמסיק סוף העיר אינצטריכא ליה ומייהו רצינו שמואל לא גרס אינצטריך אלא סוף העיר לא תנן ודוחק הוא שמוחק הספריס ועוד לא מצינו למימר דר' אידי לא צצבר^(א) כו' יהושע דהא לא מתרנא מננני' וצרייתא אלא כו' יהושע כדאמר לעיל ומהר"י אומר דמננני' וצרייתא איירי צלן צה ולהכי כי כלתה מדתו צסוף העיר כל העיר נחשבת לו כד' אמות למנין אלפים דהא אפילו כלתה מדתו צצחי העיר נעשית לו כד' אמות כד' אמות וכן צצפרק צכל מערצין (לעיל דף נח:). דקאמר מי צצצרת דמננ' ליה צסוף אלפים לכאן ופירש רש"י דכל העיר נעשית לו כד' אמות כיון דלן ור' אידי לא מתמה אלא אר' יהושע דאמר אפילו צצמודד כשכלתה מדתו צסוף העיר כל העיר נעשית לו כד' אמות ולהכי מתמה כיון (ס) כשכלתה מדתו צצחי העיר אין לו אלא חצי העיר ולא נעשית לו כד' אמות אפילו להלך את כולה כי כלתה צסוף העיר נמי אין נעשית כל העיר כד' אמות להשלים לו את השאר והשתא אתי שפיר מאי דפרין לעיל מה שנשכר ותו לא והתניא כו' ולא פריך מנננני' והתנן ולמודד שאמרו כו' דלגצי מודד הוה ידע דיש לחלק צין כלתה מדתו צצחי העיר לכלתה צסוף העיר ולהכי פריך מנותן דהוה לן צה ומשני דצלן צה נמי יש לחלק דצכלתה מדתו צצחי העיר נהי דנעשית לו כד' אמות שיכול להלך כל העיר לענין שיכול לצאת לזד אחר של עיר לא נעשית לו כד' אמות ולספריס דגרסי נמי סוף העיר אינצטריכא ליה דלא תנן אתי שפיר אף על גצ דסוף העיר נמי תנן דאס לא כן תיקשה מנננני' אצרייתא כדאקשי לעיל מ"מ צצמודד אינצטריכא ליה דהא לא שמעני' מנננני' כדפירשמי:

ועוד

מסורת הש"ס

(א) י"ב רבא, (ב) לעיל מב: ע"ש, (ג) צ"צ יב. בכורות מה, (ד) [לקמן סא,], (ה) [יטול להלך ואין אנושי כו' דר"א, רש"י,] (ו) [ע"ז דף לד,] (ז) [י"ל רב,] (ח) [י"ל צ"ל צפרש שו"ת,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה למזרח ציתו וכו' עומד צינו לצין עירובו סה:

(ב) תוס' ד"ה כאן וכו' דלרמי בר חמא דאס: (ג) ד"ה אין אלו וכו' וצפרק מומיין אלו דלא הוי: (ד) בא"ד לא צצבר לה כו' יהושע ב"ל דהא לא צ"ל וכן צצקמין: (ה) בא"ד ולהכי מתמה: כיון דכשכלתה:

מוסף רש"י

היה מודד רצא. הניטן עירובו וצא לילך ממקום עירובו אלפים, וכלתה מדתו. צחצי עיר אחרת שצריכו את כולה אי נמי ציו"ט (לעיל עב:). **דברי** **נביאות**. צלא טעם (ב"ב י"ב) שאין צצריס לתת טעם לנצותהם לפי שצלא טעם שומעין להם (בכורות מה).

רבינו הגנאל (המשך)

של עיר אפי' אמה אחת נשכר אותה אמה והפסיד את העיר כולה, מפני שמידת העיר עולה למידת התחום, ופרקיין לא קשיא משנתינו כגון שכלתה מידתו בסוף העיר. כגון שנתן את עירובו חוץ לעיצורה של עיר באלף אמה והעיר היתה כולה אלף אמה, נמצא ממקום עירוב עד סוף העיר אלפים אמה, אלף אמה שהן מן העירוב עד עיצורה של העיר. ויאלף אמה מידת העיר. וכו'. יהוש בן לוי דאמר היה מודד ובא והניעה מידתו בסוף העיר נעשית כל העיר כארבע אמות, ומשלימין צתולוס אלפים אמה מחוץ לעירי שהן אלף אמה. נמצא מה שנשכר במזרח הפסיד כנגדו במערב ולא הפסיד מכלל העיר כלום. וברייתא כגון שכלתה מידתו בחצי העיר אין לו אלא חצי העיר, נמצא (זה) שהפסיד חצי העיר ואלפים אמה שמן הצד האחד ולא נשתכר באותו הצד שנתן עירובו. אלא אלף אמה בלבד. ואע"ג דא"ר אידי אין אילו אלא דברי נביאות שאינן משמיען כטעם אלא כבזירה, מה לי כלתה מידתו בחצי העיר ומה לי כלתה בסוף העיר. האמר רבא כו' יהושע בן לוי ומסייע ליה ממשנתינו נמצא מקיים דבריו, ולפיכך אמר תרווייהו תנניה. אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה מפני שהיא קטנה וכלתה מידתו בסוף העיר.

גה א מיי פ"ו מהלכות עירובין הלכה ה' עוש"ע א"ח ס"י תח סעף ד:

גו ב מיי שם הלכה ג' עוש"ע שם סעף א': גז ג מיי שם ופכ"ז מהל' שנת הלכה ה' סגמ עשין ח עוש"ע שם סעף א':

רבינו הגנאל

קס"ד מזרח [מזרח] ביתו ומערב מערב ביתו. בשלמא לביתו אלפים לעירובו יתר מיכן משכחת לה, כגון דעירב ואנח עירובו למזרח ביתו, ואזי ממערב ביתו דמטיא לביתיה ולא מטא לעירוביה. אלא לעירובו אלפים אמה ולביתו יתר מיכן היכי משכחת לה. ופרקיין ר' יצחק מבתי דקתני מזרח ביתו מזרח בנו הוא, ולא ידע היכא אנה בנו עירוב, וחשיך ליה וימא בדרמנא^(א) ולא ידעיה דמטי לביתיה ולא מטי לעירוביה. איה בר רב שיאל אבי אפילו תימא מזרח ביתו ומערב ביתו וכגון דקאי ביתו באלכסון. פי' כגון שנתן עירובו במזרח ביתו מן הצד, נמצא ממקום רגליו עד עירובו אלפים אמה מכוונת, וביתו עומד בקרן זוית לעירובו, כשמניח הדרך הנכון נוטה ללכת לביתו, נמצא מהלך באלכסון, ועודף עליו יתרון האלכסון כולו שהוא בכל אמה שני חומשי אמה, כדקימא א כל אמתא בריבועא אמתא ותרי חומשי באלכסונא. וזהו שאמר לעירובו אלפים אמה ולביתו יתר מיכן אמור לביתו ומזרח לעירובו, שכבר עקר שבייתו מביתו. אבל אם ביתו צתוך אלפים אמה עומד אצ"פ שעירב (לנו) [לן] בנו לא נצטרק שבייתו מביתו אלא חצי לביתו ובטל עירובו. הנותן עירובו בעיצורה של עיר, שהיא צתוך שבעים אמה ושתיים, לא עשה כלום, שהעירוב מכלל הוא העיר הוא העיר וכאילו עירובו צתוך העיר הוא, וכמו מי שיאל נתנו עירוב כלל דמי. נתנו לעירוב חוץ לתחום (בין) [בין] שאין יכול לחלק לעירוב בשבת אינו עירוב. שנמצא הוא במקום אחד ועירובו במקום אחר. ותרצינא אלא אימא חוץ לעיצורה של עיר. מה שנשכר הוא מפסיד. פי' הנותן עירובו במזרח של עיר מחוץ לעיצורה של עיר, נשתכר אלף אמה, ונשכר אלף אמה שיש (לך) [לן] לילך במזרח של עיר שלשת אלפים אמה, אלף אמה שהן מן העיר ועד עירובו, ומעירובו ולהלן אלפים אמה, והפסיד ממערבה של עיר אלף אמה, שאין לו רשות לילך במערבה של עיר אלא אלף אמה בלבד. ואקשינן איני והתניא נתנו חוץ לעיצורה

(א) לשון אין לו ניטור ואולי צ"ל ומסתמא את האי דנא דמעת לעירוביה ולא מטא לביתיה וכו"ע.